

TALLINNA
PÜHA NEITSI MAARJA
PIISKOPLIK TOOMKIRIK

KATEDRAALI SÕNUMID

EELK Tallinna Piiskopliku Toomkoguduse infokiri

APRILL AD 2025

LAULAME „HOOSIANNA!“ TERVITAME LUNASTAJATI!

Head „Katedraali Sõnumite“ lugejad.

Sel aastal ilmuvad sõnumid kirikuaasta kõige olulisema nädala eel. Nende päevade eel, mil üheskoos läheme vastu Kristusele, kes tuleb Jeruusalemma.

Evangeelium jutustab meile rahvahulgast, kes tervitas Jeesust „Hoosianna“-hüüuga. „Hoosianna!“ hüüdsid need, kes mõistsid. Ja täna hüüame „Hoosianna!“ meie, kes mõistame. Mõistame, et ootusaeg on lõppenud. See, kellest Sakarja omal ajal kõneles: „Sel päeval seisavad Issanda jalad Õlimäel“ (Sk 14:4), tema on tulnud, aeg on täis saanud.

Jeesus ei olnud esimene ega jäänud ka viimaseks, kes Õlimäelt Jeruusalemma tuli. Kuid Jeesus tuli hetkel, mil messiaootus oli kõrgpunktis. Mil kuuldused ja kogemused Jeesusest omandasid erilise tähenduse. Mil kõik, nagu täna ütleme, loksus paika.

Nagu Hommikumaa targad, kes tähte määrgates teele asusid. Johannes Kepleri sõnul oli tegemist Jupiteri ja Saturni konjunktsiooniga Kalade tähtkujus. Astronoomiline nähtus, mis kordub üsna sageli, viimati 2020. aasta lõpupäevil. Kuid tavaliselt ei pöörata sellele suuremat tähelepanu. Kuid Jeesuse sünni ajal oli aeg ootusest tiine. Midagi pidi juhtuma, midagi oodati. Ja üsna tavaline taevanähtus omandas erilise tähenduse, mis pani liikuma taevatähtede lugejad ja lõpuks kogu Jeruusalemma rahva.

Nii ka täna – lihtsa palveränduri saabumine muutub demonstratsiooniks. Ja mida rohkem ma Jeesuse kannatuslugusid loen, ning Jeesuse saabumise lugu on tegelikult tema kannatustee algus (evangelist Johannes dateerib selle „kuus päeva enne paasapähi“ (Jh 12:19), enne neid paasapähi, mille valmistuspäeval ta annab oma elu); ühesõnaga, mida enam ma Jeesuse kannatuslugusid loen, siis seda enam ma märkan ja mõistan, kuidas siin ei ole midagi juhuslikku.

Täna rõõmsalt alanud sündmused ei läi-

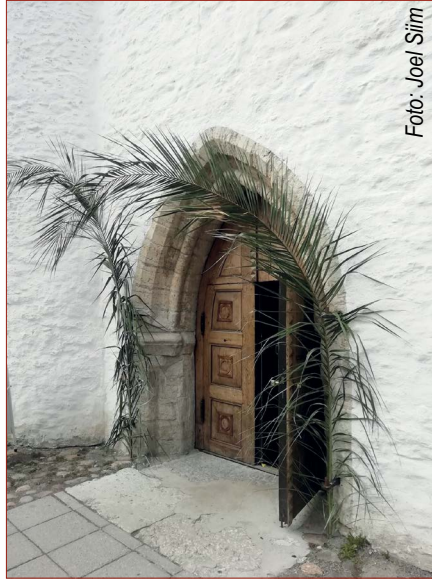

Foto: Joel Siim

need n.ö „käest ära“, vaid Jeesus näib ise neid kindla käega suunavat. Ta on andnud „parooli“ eesli omanikule: Kui keegi küsib: „Miks te ta lahti päästate?“, siis vastake: „Issand vajab teda.“ (Mt 21:3; Lk 19:31) Nad on Jeerikost võtnud kaasa palmioksi, neid mainib Johannes (Jh 12:13), sest Õlimäe kandis palme ei kasvanud.

Need, kes olid Sakarja kuulutusi lugenud, need, kelle süda põles ootuses – nemad mõistsid. Nemad läksid Jeesusele vastu, nemad laulsid „Hoosianna!“ Sest aeg oli täis saanud.

Michael P. Foley, Baylori Ülikooli õppejõud Texases, kommenteerib ühes kirjutises sõnu, millega ladina missas alustatakse evangeeliumi lugemist: „*In illo tempore*“ – „Sel ajal“. Kui muinasjutud algavad tavaliselt „Vanal, hallil ajal...“ või „Ennemuistsel ajal...“, mis on otsekui kood väljendamaks tõsiasja, et kuuldavad sündmused kunagi tegelikult ei toimunud, et kuuldav lugu ongi muinasjutt, siis evangeeliumit sissejuhatavat „*In illo tempore*“ juhib Foley sõnul tähelepanu täpselt vastupidisele.

Need sündmused leidsid aset ühel ainulaadsel epohhil – nende 33 aasta sees, mil

Jumala Poeg kõndis maa peal. Eriti Luukas näeb vaeva selle epohhi dateerimisega. Luukas nimetab nii keiser Augustust, kelle ajal Jeesus sündis, kui ka Tibeeriust, Pilaatust, Heroodest, Filippust, Lüsaaniast, Hannast ja Kaifast (Lk 2:1; 3:1–2), kes kõik ühel või teisel moel olid ajalooareenil sel ajal, *in illo tempore*, mil 30-aastane Jeesus avalikkuse ette astus. Ja nii Luukas kui Matteus nimetavad Jeesuse sünnipaigana Petlemma.

See kõik on mulle ja küllap teilegi läbinisti tuttav. Kuid Michael Foley tabab oma kirjutises ühte imelist nooti. Ta kirjutab: „*In illo tempore*“ kinnitab sellele järgneva loo ajaloolist reaalsust, pidades aga silmas konkreetset ja kordumatut ajastut: 33 aastat, mil Jumala Poeg kõndis (või imikuna roomas) maa peal.“ See on alati see, mis mind vapustab. Jumal roomab imikuna maa peal! See on, mille üle jõule oodates ja jõule pühitsetes imestada. Mille üle mõtiskleda ja mida kontemplerida.

Nüüd, kus mul endal on kaks last, keda olen sünnist saati süles hoidnud, on see veel imetlusväärsem. Jumal tuli maailma kui tavaline laps. Isegi kui vallaslaps – tema isa jääb paljudele saladuseks. Evangeeliumides nimetavad kapernaumlased teda „Joosepi pojaks, kelle isa ja ema me tunneme“ (Jh 6:42). Kuid Joosepi enda kogemus oli teine. Avastades, et ta kihlatu on lapseootel, kahtlustas Joosep abielurikkumist. Ta soovis kihluse katkestada. Alles unenägu inglise keelest pani ta meelt muutma. (Mt 1:18–25) Ta võttis vastutuse lapse eest, kes ei olnud tema oma. Ja tundub, et ta kasvas seda last nii, nagu Jeesus olekski olnud tema poeg.

Jumal tuleb maailma kui tavaline laps. Olen olnud oma poja sünni juures. See oli (emad – ärge nüüd pahandage) mulle kui teatud määral kõrvalseisjale omamoodi huvitav ja samas mitte kõige puhtam sündmus. Nii oli ka Jumala hää! Siia maailma tulles nutt. Nii püüdis ka tema silmi avada ja ümbrust piiluda, otsida emarinda. Otsida soojust ja lähedust ja turvatunnet. Joosep ja Maarja

võtsid ta vastu, püüdes talle pakkuda kõike, mida ta vajab.

6. sajandil elanud Venantius Fortunatus seob oma hümnis „*Pange lingua gloriosi*“ üheks kokku Jeesuse sünni ja surma. Nagu see on seotud ka Paul Gerhardti laulus „Su sõime juures seisan ma“ (KLPR 37).

Fortunatus laulab Rein Õunapuu tõlkes:

*Lunastaja magas sõimes oma ema hoole all,
sirgus mehiseks ja suureks Isa tarkust jagama.*

Milles seisneb elutõde, näitas oma eluga.

*Palju oli ohvreid toodud, võitmata jäid patt ja surm;
surematut hinge rõhus ihuvangla saatus karm.*

Vabal tahtel risti löödus võitsid halastus ja arm.

Ladina keeles on esimesena tsiteeritud salmi algus kuidagi erilisel mõjus:

Vagit infans inter arcta conditus praesepio –

– *Imik nutab* (ehk isegi lausa vääksub), *asetatuna kitsasse sõimesse.*

Jeesus jääb kogu maiseks eluks teatud mõttes väljasseisjaks. Ta ei ole päriselt kellegi „oma“ kuni tema surmani „väljaspool väravat“ ja „leeri“. (Hb 13:12–13) Olemata kellegi „oma“ on ta lõpuks igaihe oma. Ja ta tuleb nii, et keegi ei tunne tema ees hirmu.

„Sel ajal“ – „*In illo tempore*“, tuli Jeesus eesli seljas ratsutades. Ja kes mõistsid, need hüüdsid „Hoosianna!“ Ning küllap ka need, kes ootasid, kuid kes mõistsid Poja ülesannet kuidagi teisiti, nemadki hüüdsid „Hoosianna!“ Ja siis võib-olla pettusid.

Ja Jeesus tuleb kuuldud-loetud sõnas. Ja armulaua leivas ning veinis. Ning meie, kes mõistame, laulame „Hoosianna!“ Tervitame Lunastajat.

Abiõpetaja Joel Siim

TAIZÉ USALDUSE PALVERÄNNAK

Aastavahetus 2024/25 tõi Tallinnasse ja Toomkirikusse rohkem kui 3500 palverändurit kogu Euroopast. 47. korda toimus Taizé noorte täiskasvanute aastavahetuse kohtumine, usalduse palverännak, Pilgrimage of Trust. Noored paigutati elama koguduseliikmete juurde ja Toomkooli.

Palverännu nimetamine usalduse palverännakuks tähendas seda, et noorte vastuvõtmine on kahe-suunaline usaldus. Noored tulid meie maale – kes bussiga, kes laevaga, kes lennukiga. Nad ei teadnud, kes neid vastu võtab. Milline on see perekond, kodu, kuhu neid oodatakse? Millised tingimused on mõnes ühismajutuses? Aga nad tulid.

Ja usaldus oli ka teistpidine. Ükski oma ukseid palveränduritele avada lubanud perekond ei teadnud, kes tuleb. Kas tulijad on päris noored või pisut vanemad? Kas on nad poisid või tüdrukud, mehed või naised?

Aitäh kõikidele Toomkoguduse liikmetele ja sõpradele, kes usaldasid palverändureid, kes avasid oma südame ja kodu, et pakkuda noortele nendeks päevadeks peavarju.

28. detsembrist 1. jaanuari pärastlõunani toimunud kohtumise päevad olid täidetud tiheda programmiga.

Päevad algasid Toomkirikus hommikupalvustega, mille korraldasid ja viisid läbi noored ise. Järgnesid töötoad, mida juhtisid peapiiskop Urmas Viilma, juhatuses esimees Riivo Sinijärv, organist Kadri Ploompuu, nõukogu liige Toomas Palu, muusikaõpetajad Mai-Liis Mäeväli ja Eeva-Tiina Põlluste. Suur tung oli rühmadesse, kus tutvustati oreliga ning sai õppida väikekandle mängu. Pealõuna ja õhtu olid sisustatud töögruppidega Tallinna kesklinnas ning õhtupalvustega Tondiraba Jäähallis. Aastavahetuse eel koguneti öisele palvusele, millele järgnes umbes 300 osavõtjaga „Rahvaste pidu“ Toomkoolis. Peolaua aitasid katta paljud head inimesed.

Lisaks koguduse jumalateenistustele avas Toomkirik ukseid katoliiklastest palveränduritele, kellega kaasas olnud vaimulikud pidasid kirikus kaks missat – käärkambris mõnekümnele leedu palveränduritele ning kirikus paarisajale poolakale.

Foto: Ingrid Mäsak

Palverändurid osalesid ka Toomkoguduse jumalateenistustel, mida juhtisid peapiiskop Urmas Viilma ja piiskop Ove Sander. Ilmselt ei ole Toomkoguduse ajaloo olnud liiga sageli hetki, kus uusaastahommiku jumalateenistusel oleks osalenud paarsada inimest.

Suur tänu kõikidele koguduseliikmetele ja töötajatele, kes aitasid oma aja ja energiaga kaasa aastavahetuse kordaminekule. Taizé aastavahetus oli Toomkoguduse jaoks ajalooliselt rahvarohke. Kõikidel Taizéga seotud jumalateenistustel, palvustel ja kohtumistel osales kokku ligi 1500 valdavalt noort inimest.

Aitäh kõikidele, tänu kellele kõik õnnestus:
peapiiskop Urmas Viilma, piiskop Ove Sander,
õpetaja Arho Tuhkru, diakon René Paats,
Egle Viilma, Urmas Aug, Peter Schultz, Merje Schultz,
Linda Ümera, Kaja Kappel, Mai-Liis Mäeväli,
Eva-Tiina Põlluste, Hando Põlluste,
Kadri Ploompuu, Piret Aidulo,
Gustav-Leo Kivirand, Jaanika Kronberg,
Toomas Palu, Riivo Sinijärv, Raphael de Vivans,
Aet Urbas, Lea Mäeväli, Liis ja Raido Ohtla ja paljud teised

Abiõpetaja Joel Siim

Toomkoguduse möödunud aasta oli üsna toimekas ja rahvarikas. 2020–2022 aastate madalseisust oleme tasapisi üle saamas nii koguduse jumalateenistusliku elu, sündmuste kui ka küllastajate arvu poolest. Tahan kohe alguses tänada kõiki häid inimesi, kes oma annete ja annetustega olete aidanud Toomkogudust, sest seda tuge on väga ilusti tunda ja see teeb suurt rõõmu! Suvine periood on koguduses põhiliselt küllastajate ja palveränduritele avatud uste aeg, seega suvekuudel on peale pühapäevaste teenistuste rõhk, et ukсед oleks palveränduritele ja küllastajatele valla.

Esmalt tooksin teile arvandmeid:

Annetaja liikmete arv 2024: **336**, 2023 – 332, 2022 – 341.

Liikmeannetajate poolt annetatud **kogusumma** oli 2024. a kokku **84 280 €**, teenistuses sees tehtud **kotikorjandused** kokku **15 602 €**, kiriklike talituse eest tehtud annetused **9928 €** ja **muud annetused** nii katusele kui üldse inimeste poolt kokku **13 844 €**. **Jumalateenistuste arv:** 2024 – **197**, 2023 – 194, 2022 – 177.

Armulaualiste arv: 2024 - **4298**, 2023 – 2910, 2022 – 2458
Kõigil jumalateenistustel, talitustel **osalejaid kokku:**
2024 – **25526**, 2023 – 20578, 2022 – 19410.

Ristimised: 2024 – **34**, 2023 – 24, 2022 – 38.

Leeritamised: 2024 – **44**, 2023 – 34, 2022 – 26.

Laulatused: 2024 – **10**, 2023 – 4, 2022 – 7.

Matused: 2024 – **22**, 2023 – 15, 2022 – 12.

Annan väikese ülevaate kuude kaupa, mis ühte või teist kuud kõige enam iseloomustavad. Nende sündmuste kõrval tuleb alati silmas pidada, et igapäevane elu ja meie heade inimeste töö on kõige selle vundamendiks ja aluseks.

Jaanuar–märts. Töökaitseinspektiooni nõuetele vastavalt tegime koguduses koos inimestega läbi riskianalüüsi, töökeskkonna spetsialisti ja tervisekaitse teemade koos mitmete koolitustega. Muinsuskaitse paikvaatluse koosolekud Toomkiriku muinsuskaitsealuste esemete kataloogide ülevaatus ja andmete ajakohastamine, see on suur töödemaht koos muinsuskaitseametnikega, sest juba sisse astudes lumuvad arhitektuuri ja kunstiväärtuste varasalv mitte ainult meie küllastajaid vaid ka muinsuskaitse inimesi. Selle töö juures vaadatakse, kas kõik esemed on alles ja millised on nende seisukorrad. 11. märtsil tähistati peapiiskop Kuno Pajula 100 sünniaastapäeva koos näituse ja mälestuskonverentsiga Toomkiriku käärkambri.

14.4. Toomkirikus toimus Toomkiriku kujutisega kuldümndi esitlus.

23.3. piiskoppide Anti Toplaane, Ove Sanderi ja Marko Tiituse ordinaatsiooniteenistus.

1.5. piiskop Ove Sanderi introduksiooniteenistus Toomkirikus.

08.5. Eestimaa Rüütelkonna koosviibimine Toomkirikus.

Iga maikuu toob kolmandas nädalavahetuses kaasa Muuseumiöö ja seekord samuti, küllastajaid üle 500 inimese.

17.7. Ukraina organisti Nadiya Velychkoorelikontsert kesknädala

orelikontsert Toomkirikus. Ta on pärit Lvivist, kuid praegu resideerub Potsdamis. Eriliseks tegi selle võimalus kuulata Ukraina muusikat Ukraina enda organisti esituses. Ja seda keset sõjaaega, mil oleme solidaarsed Ukraina rahvaga. Kesknädala orelikontserte korraldab Toomkogudus.

27.–30.07. toimus Viljandi linnas EELK kirikupäev ja vaimulik laulu- pidu. Ka Toomkoguduse koor „Laudate Dominum“ koos dirigent Veljo Reieriga laulsid laulupeol ja koguduse inimesi osales nii kiriku- kui laulupäeval.

20.8. Meie orelimeistril, kellameistril ja -hooldajal Toomas Mäeväljal täitus 50. aastat.

17.9. Vanatehnika ja Euroopa vanaautode kogunemine Toomkiriku ees ja sees, kohal sadakond antiikautot ja 200 inimest, tutvustasime kirikut.

2.10. toimus Hugo Lepnurme orelikontserdi ettekanne Reval oreli-festivalil Aare-Paul Lattiku ja Eesti Sinfonietta poolt, dirigendiks oli Maria Seletskaja. Minu teada pole varem orelikontserti koos orkestriga toomkirikus ette kantud. See oli erakordne ja unustamatu elamus, sealhulgas ka kuulda oreli täiskõla koos orkestri *tutti*ga. Lepnurme Orelikontsert on meistriteos ning selle ettekanne oli välja-paistval tasemel.

Hingedepäeval, **2.11.** võimas orelikontsert „Hugo Lepnurmele“ mõeldes, pühendusega samuti nagu eelmine kontsert helilooja ja organisti 110. sünniaastapäevale. Maratonkontserdil esines 17 organisti – Lepnurme õpilased, õpilaste õpilased, kaasteelised. Korraldasid Eesti Orelisõprade Ühing ja Toomkogudus. Nii kuulajad kui osavõtjad olid kõik sündmusest ülenatud.

8.11. Toomkonverents „Toomkirik – rüütelite kirik“, ajaloo-konverentsil tutvustati rüütelite kiivreid, ajaloolisi rüütelite perekondi, kes toomkirikuga seotud ja rüütlikultuuri. Ettekandjad Niguliste muuseumi direktor Merike Kurisoo, ajaloolane Jüri Kuuskemaa, Martin Bristol ja Edvards Puciriuss, Arho Tuhkru, Juhan Kilumets.

Septembrist novembrini kestsid altariuumi katuse restau-reerimine, Taevataat hoidis ilma ja pretsedenditu 320-aastane vaskplekk sai nii palju paigatud, noorendatud, asendatud koos puitkonstruktsiooniga, et sellele pole võrdväärset Eesti restaureerimissoos. Tavaliselt vana katusekate eemaldatakse, kuid me läksime keerulist ja enneolematut teed. See mis tehti on enneolematu!

11.11. diakon René Paatsi poolt organiseeritud misjoni- ja kuulutusõhtu – „Õhtu täis õnnistust“, kus kirikus oli ligi 500 inimest muusikaga Helen Lokutalt ja maestro Tõnis Mägilt, sõna kuulutasid: Eenok Haamer, Kristjan Luhamets, Arho Tuhkru, René Paats, Veikko Vösu.

17.11. Maarja Medali ja kultuuripreemia pälvis meie kauane nõukogu liige ja Matti Päts. Kahjuks sai tema elupäevade arv 3 päeva enne kinnitamist täis ja koguduse nõukogu otsustas anda Maarja Medali ja 2024. aasta kultuuripreemia üle Matti Pätsi perekonnale.

Toomkoguduse teenetemärgi 2024. aastal pälvis muinsuskaitse Boris Dubovik.

20.11. Luterliku Maailmaliidu täitevkomitee külustus ja palvus toomkirikus.

24.11. peapiiskop emeeritus Andres Pöderil täitus 75 aastat, pühitsemise seda koos raamatuesitlusega Toomkirikus.

Koolide adventi- ja jõuluteenistused, -kontserdid olid Toomis paljude koolide külastustega täidetud.

Suur tänu koguduse töötajatele, vabatahtlikele muusikutele, pühapäevakooliõpetajatele ja muidugi Toomkoolile, kes rikastab meie kirikuelu!

Aastavahetuse Taizé Tallinna noortekogunemises toon välja, millest Toomkirik ja Toomkool osalesid: palvused, vastuvõtud, vestlused ja kohtumised ja aastavahetuse Taizé külaliste vastuvõtmine oli meeldejääv ja imelise hoolivuse ja õnnistusega kaetud. Suur tänu meie koguduse vabatahtlikele, vastuvõtjatele, majutajatele, toetajatele, meie eriline tänu meie muusikutele ja õpetaja Joel Siimule seda organiseerimast.

Toomkoguduse tugevaks küljeks on muusikatöö. Koguduse poolt korraldatud kontserdid jm muusikasündmused: Koguduse poolt korraldatud muusikasündmuse oli 2024. aastal 65: 50 orelipooltundi, 5 muuseumiöö muusikapooltundi. Toimus 5 kesknädala orelikontserti, hingedepäeva orelikontsert 2.11, „Hugo Lepnurmele mõeldes“, pühendatud tema 110. sünniaastapäevale, millest võttis osa 17 organisti. Koguduse koor osales suvel vaimulik laulupäeval. 2024. sündis organist Kadri Ploompuu mõttena uus ettevõtmine koguduse muusikatöös: pärast orelipooltundi toimuvad huvilistele orelilühituvustused. Soovijatele anti võimalus tulla orelirõdule, kus Kadri Ploompuu rääkis lühidalt toomkiriku orelit kohta, tutvustas orelipuldi juures orelilühituvustusi ja mõnel korral näitas orelit ka seespoolt selle 1. korrusel. Huvilisi oli iga kord palju, nii turistide kui kohalike inimeste hulgest.

Restaureerimine toomkiriku hoonele on väga spetsiifiline ja on hea tõdeda, et Tallinna linna tugi oli 150 000 €. Esmakordselt näitas riik oma lahkemat palet toetades 100 000 €-ga 2024. aasta enam kui 320 000 € katuse idaosa restaureerimise summast. Loodame, et 2026. aastal riik tuleb taas appi, sest käesoleval aastal me ei mahtunud sellesse plaani.

Vapralt ja ühtehoidvalt Kristusega koos edasi! Tänu koguduse nõukogule ja juhatusele, meie koguduse inimestele, sest Toomkoguduse liikmeannetuse suurus 250 € inimese kohta kõneleb iseenesest. Aitäh Tallinna linnale ja linnapeale Mihhail Kõlvartile, aitäh uuele linnavalitsusele ja eriline tänu Linnaplaneerimisameti Muinsuskaitse juhatajale Carolin Pihlapile, tegelikult aitäh ka tagasiulatavalt aastatepikkusele kaastöötajale ja aitajale Tallinna Linnaplaneerimisameti muinsuskaitse osakonna juhile Boris Dubovikule. Aitäh kirikuvalitsusele, peapiiskop emeeritusele ja peapiiskopile, toredatele ametikaaslastele.

Suur tänu EELK Toetusfondile ja tema annetajatele. Teid suures tänumeeles kandes ja Taevaisa kiites,

Koguduse õpetaja Arho Tuhkru

Foto: Egle Viilma

2025. aasta algus oli Toomkoguduses valimiste aeg

5.–12. jaanuarini said kõik koguduse täiskogu liikmed valida Toomkogudusele järgmiseks neljaks aastaks uue nõukogu. Võimalust valida kasutas 78 täiskogu liiget, kes valisid 20-liikmelisse nõukogusse järgmised koguduseliikmed: Georg Bogatkin, Vahur Glaase, Ivi Eenmaa, Raili Jaanson, Enn Kunila, Kristjan Lemmsalu, Olev Liivik, Heli Mets, Janek Mäggi, Jüri Ott, Toomas Palu, Doris Raudsepp, Riivo Sinijärv, Tauno Tark, Jüri Trei, Indrek Treufeldt, Tõnu Tuppits, Aet Urbas, Egle Viilma, Marge Sophie Vinkelberg. Toomkoguduse nõukogu asendusliikmeteks: Marianna Older, Ülle Rajasalu, Margus Värav.

Toomkoguduse uus nõukogu kogunes pühapäeval, **16. veebruaril** Toomkiriku käärkambris et omakorda valida juhatuse liikmed, revisjonikomisjon ja sinodisaadikud.

Toomkoguduse juhatuse esimeheks valiti Riivo Sinijärv ja aseesimeheks Indrek Treufeldt.

Juhatuselise liikmeteks valiti Vahur Glaase, Janek Mäggi ja Doris Raudsepp.

Revisjonikomisjonis hakkavad töötama Raili Jaanson, Kristjan Lemmsalu, Olev Liivik, Marge Sophie Vinkelberg.

Sinodi saadikuteks valiti Riivo Sinijärv ja Egle Viilma. Asemikeks Janek Mäggi ja Doris Raudsepp.

Uus nõukogu õnnistati ametisse 16. veebruari jumalateenistusel.

Toom-Kooli 6, 10130 Tallinn, Eesti. Telefon 644 4140

E-post: tallinna.toom@eelk.ee. <http://toomkirik.ee>

PANGAREKVISIIDID

EELK Tallinna Piiskoplik Toomkogudus

Registrikood 80209270

SEB Pank EE401010022002639007

Pühapäeval, 2. veebruaril tähistati Toomkirikus piduliku palvusega peapiiskop Urmas Viilma kümnendat ametiaastat.

Kümme aastat tagasi, 2. veebruaril 2015, pühitseti Urmas Viilma EELK peapiiskopiks. Selle ameti võttis ta üle peapiiskop Andres Põderilt, kes oli piiskopiks pühitsetud täpselt kümme aastat varem.

Küünlapäeva õhtul kell 17 alanud pidulikul jumalateenistusel teenisid koos peapiiskop Urmas Viilmaga peapiiskop emeeritus Andres Pöder, piiskop Ove Sander, piiskop Anti Toplaan ning õpetajad Arho Tuhkru ja Joel Siim. Kaasa teenisid pidulikul sündmusel organist Kadri Ploompuu orelil ja Triin-Maret Laul klaveril.

EELK poolt kingiti peapiiskopile uus piiskopimantel, stoola ja vöö, autoriks tekstiilikunstnik Elna Kaasik.

Pühapäeval, 9. veebruaril õnnistati misjonärid Liliann ja Hannu Keskinen uueks tööperioodiks ametisse. Jumalateenistuse alguses tervitas piiskop Tiit Salumäe kogudust, vaadates tagasi Lilianni poolt tehtule ning tundis rõõmu sellest, et misjonitöö meie kirikus jätkub. Jutlustas EELK Misjonikeskuse juhataja õpetaja Leevi Reinaru, kes andis põhjaliku ülevaate EELK misjonitegevusest ning tuginedes päeva evangeeliumile, julgustas kõiki Jumala sõna külvama.

Piiskop Ove Sander lähtus ametiseseadmise kõnes Jeesuse sõnadest, et kes tahab teda teenida, peab järgnema talle. Piiskop Ove rõhutas eriliselt seda tööd, mida Liliann ja Hannu on viimastel aastatel teinud Peterburi Jaani kirikus. Selle tähendust kaaseestlaste teenimisel on raske ülehinnata, kuna täna puudub meil võimalus koduleestist sinna minna.

Liliann Keskinen jätkab tööd Ingeri kiriku meediavaldkonnas. Hannu on tema vabatahtlik abiline, aga peab Peterburi reisidel Peterburi Jaani koguduses hoolt eesti keele ja jumalateenistuste püsima jäämiseks.

24. veebruaril, Eesti Vabariigi 107. aastapäeval, toimus Toomkirikus oikumeeniline jumalateenistus. Jumalateenistust juhtis EELK peapiiskop ja Eesti Kirikute Nõukogu president Urmas Viilma, kaasa teenisid EKN liikmeskirikute juhid ja Toomkoguduse vaimulikud. Musitseeris Tallinna Politseiorkester ning orelil Kadri Ploompuu.

Jumalateenistusel osales ka Eesti Vabariigi president Alar Karis. Jumalateenistuse järel tervitas president Toomkooli koori ja tänas neid kauni laulu eest.

Neljapäeval, **20. veebruaril** avati Toomkiriku Inglise Eduard von Gebhardti (13.06.1838 Järva-Jaani – 03.02.1925 Düsseldorf) loomingu näitus „Altarimaalist ekliibriseni“. Näituse avamisel pidasid ettekanded kunstiajaloolased Tiina-Mall Kreem ja Tiina Abel, musitseerisi Alina Sakaloukaya.

Eduard von Gebhardt oli baltisaksa päritolu maalikunstnik, Düsseldorf Kunstiakadeemia professor. Temalt pärineb muuhulgas Toomkiriku altarimaal (1866) ning Düsseldorf Rahukiriku freskod (1907 – hävinud Teises maailmasõjas).

Näitusel on väljas väike osa professori loomingust. Need 8 kildu hõlmavad tema töid altarimaalist ekliibriseni.

Näitust saab külastada kokkuleppel kirikumehega.

Näitus on avatud aprilli lõpuni. Toomkirik on avatud T–P kell 10–16. Olete väga oodatud!

Paastuaja 1. pühapäeval, **9. märtsil** ordineeris piiskop Ove Sander Toomkirikus diakoniks Oliver Vitskovski. Piiskop oli kutsunud ordinatsiooniasistentideks Toomkoguduse õpetaja Arho Tuhkru ja abiõpetaja Joel Siimu.

Koos teiste diakonikandidaatidega läbis Oliver Vitskovski EELK Usuteaduse Instituudis diakonikoolituse ning komisjon leidis ta olevat sobiva täitma EELK-s diakoni ülesandeid.

Vastne diakon hakkab teenima Lüganuse koguduses õpetaja Ulvar Kullerkupu abilisena.

JEE SUSE
KRISTUSE
RISTITEE

SUUREL
REEDEL

18. aprillil
kell 12.30

ALGUSEGA
Piiskoplikus Toomkirikus
PEATUSED
Issanda Muutmise peakirikus
Oleviste kirikus
Peeter–Pauli katedraali eesõues
Tallinna Jaani kirikus

Korraldab: **TALLINNA**
praostkond

LAUPÄEV, 12. APRILL

kell 12:00 ORELIPOOLTUND. Kristel Aer. Kavas J. S. Bach, L. Vierne.

kell 13:00 Ungarikeelne JUMALATEENISTUS

PÜHAPÄEV, 13. APRILL

kell 11:00 palmipuudepäha MISSA. Peapiiskop emeeritus Andres Pöder, õpetaja Joel Siim, organist Kadri Ploompuu.

kell 11:00 PÜHAPÄEVAKOOL ja NOORTERING

kell 12:30 LEERIKURSUS koguduse kantseleis

kell 14:00 MISSA Merivälja Südamekodus

kell 17:00 KONTSERT. EMTA koor, dirigent Martin Einmann, Kadri Toomaja (orel). Kavas M. Duruflé Requiem, A. Pärt, „Ja ma kuulsin hääle...“

KOLMAPÄEV, 16. APRILL

kell 15:00 SEENIORIDE koosviibimine kirikus

kell 18:00 LEERIKURSUS koguduse kantseleis

NELJAPÄEV, 17. APRILL

kell 17:00 Suure Neljapäeva MISSA.

Õpetaja Joel Siim, organist Piret Aidulo.

REEDE, 18. APRILL

kell 11:00 Suure Reede liturgiline JUMALATEENISTUS.

Õpetaja Joel Siim, toomkoguduse koor Laudate Dominum Veljo Reieri juhatusel, organist Kadri Ploompuu.

kell 13:30 Jeesuse Kristuse Ristitee läbi vanalinna

kell 16:00 Suure Reede muusikaline õhtupalvus.

Õpetaja Joel Siim, Ludmilla Kõrts (sopran), Alina Sakaloukaya (mandoliin), Kadri Ploompuu (orel).

LAUPÄEV, 19. APRILL

kell 12:00 ORELIPOOLTUND. Kadri Ploompuu.

Kavas J. S. Bach, H. Howells

PÜHAPÄEV, 20. APRILL

kell 8:00 Kristuse ülestõusmise päha VALGUSEPALVUS.

Õpetaja Joel Siim, organist Kadri Ploompuu.

kell 10:00 Leerilaste ristimine.

Õpetaja Joel Siim, organist Kadri Ploompuu.

kell 11:00 MISSA. Kristuse ülestõusmise päha ehk 1. ülestõusmis-päha. Leeripäha.

Peapiiskop Urmas Viilma, õpetaja Joel Siim, toomkoguduse koor Laudate Dominum Veljo Reieri juhatusel, organist Kadri Ploompuu

ESMASPÄEV, 21. APRILL

kell 09:00 Tallinna Toomkooli ülestõusmispäha PALVUS.

Õpetaja Joel Siim, organist Piret Aidulo.

kell 12:00 2. ülestõusmispäha JUMALATEENISTUS.

Õpetaja Joel Siim, organist Piret Aidulo

LAUPÄEV, 26. APRILL

kell 12:00 ORELIPOOLTUND. Niklas Lustig (Saksamaa /Eesti).

Kavas J. S. Bach, F. Mendelssohn, T. Dubois.

PÜHAPÄEV, 27. APRILL

kell 11:00 ülestõusmisaja 2. pühapäeva MISSA.

Õpetaja Arho Tuhkru, organist Piret Aidulo.

kell 11:00 PÜHAPÄEVAKOOL ja NOORTERING

kell 14:00 MISSA Merivälja Südamekodus